

2022

Karlskrona
Anders
Telefonsamtalet

Det ringde strax efter klockan halv nio på torsdagskvällen. I normala fall hade jag nog inte kunnat vara så precis när det gäller tidpunkten, men just denna kväll tittade Lena, min hustru, och jag på Antikrundan på tv. Programledaren hade just presenterat en komplett samling med inbundna Kalle Anka-tidningar från första utgivningsåret i Sverige. Eftersom jag själv som ung varit en trogen Kalle-fantast var jag intresserad av värderingen av samlingen.

Nåväl, nu fick jag aldrig höra något om värdet på samlingen på grund av den irriterande telefonsignalen. När jag svarade presenterade sig en kvinna vid namn Lovisa Alveld. Taget namn tänkte jag – hette säkert Andersson innan och ville med det tagna namnet fortsatt stå tidigt i en bokstavsordnad lista.

Hon tillade att hon var journalist på lokaltidningen och min nyfikenhet vaknade. Hade lokaltidningen äntligen beslutat sig för att uppmärksamma mig och min konsultfirmas arbete? Jag hade tidigare blivit kontaktad när det gällt konsultuppdrag, men alltid i samband med nyheter med negativa förtecken. Som när jag för något tiotal år sedan fick ett uppdrag som innebar neddragning av ett par tjänster och efterföljande flytt av huvudkontoret till Stockholm. Stora rubriker och nattsvarta texter om katastrofen som hade drabbat kommunen. Själv framställdes jag som en av dem som skodde sig på nedläggningen och det tog ett bra tag innan grannarna hälsade på mig igen.

Men detta var inget vanligt journalistiskt samtal. Lovisa Alveld var intresserad av en rapport där jag och min gode vän Göran varit delförfattare. Huvudförfattare var Annette Johansson och vi skrev vår rapport i samband med att den sovjetiska ubåten U 137 gick på grund utanför Karlskrona. Annette, Göran och jag blev som studenter vid Psykologiska Institutionen i Lund engagerade i en stor intervjuundersökning i samband med incidenten. Alvelds fråga om jag var bekant med rapporten snurrade i mitt huvud och jag minns att jag förundrade mig över att något som hänt för fyrtio år sedan kunde vara av intresse för en journalist på en morgontidning i Blekinge.

Fyrtio år sedan, näst sista året på psykologutbildningen. Jag och Göran blev involverade i Annettes uppdrag på grund av våra geografiska bakgrunder: jag kom från Karlskrona, han från Kalmar. Vi bodde alla i Lund men hade hyrt en gammal VW Golf och tagit oss de dryga tjugo milen upp till Örlogsbasen för att intervjua personer som varit inblandade i hanteringen av ubåten.

Vi bodde en vecka i en gammal stuga ute på en av öarna i skärgården och intervjuade anställda inom försvaret och ordsbor som berättade om sina upplevelser och erfarenheter från dramat. Totalt tog det något år att sammanställa hela rapporten med flera återkommande intervjuer och kortare visiter i Karlskrona. Rapporten överlämnades högtidligt till något befäl som omgående lade rapporten under sekretess och meddelade oss att vi inte fick berätta för någon om vad som framkommit i arbetet eftersom det kunde skada rikets säkerhet.

Tydligen var det inte själva rapporten som var huvudintresset för journalisten Alveld. Hon gick snabbt vidare när hon fått bekräftat att jag var en av medförfattarna och kom fram till sitt egentliga ärende. Om jag kunde ge henne uppgifter till Annette som varit huvudförfattare och därefter ytterligare fördjupat sig i ämnet som forskarstuderande. Alveld

hade sökt Annette via sina vanliga kontaktvägar, oklart vilka eftersom hon var ytterst förtegen om sina egna förehavanden, men inte lyckats hitta henne. Så om nu jag bara kunde ge henne telefonnummer eller mailadress så skulle hon inte besvara mig mer.

Med detta kunde också torsdagskvällens störningsmoment snabbt vara omhändertaget och avfärdat. Det visade sig emellertid att jag inte hade några aktuella kontaktuppgifter till Annette och faktiskt inte hade haft någon som helst kontakt med henne sedan vi avslutat vår utbildning i början på 1980-talet. Inte visste jag heller på detta stadium att telefonsamtalet skulle vara källan till åtskilliga funderingar och förvecklingar under lång tid framöver.

Nåja, det var egentligen inte telefonsamtalet som var källan till vad som fortsatt hände. Snarare var det vårt samarbete angående rapporten som var den egentliga utgångspunkten. Men om detta visste jag ingenting där jag stod med telefonen i handen på torsdagskvällen. Jag lovade Alveld att jag skulle försöka hjälpa henne med kontaktuppgifter till Annette och vi avslutade samtalet.